

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Kontor: Det Internationale Kontor
Sagsnr.: 2007-305-0472
Dok.: ANA40802

GRUNDNOTAT

vedrørende forslag til Rådets rammeafgørelse om anerkendelse af og tilsyn med betingede straffe og alternative sanktioner

Resumé

Forslaget har til formål at fastsætte regler, hvorefter en medlemsstat med henblik på at lette den domfældtes resocialisering og forbedre beskyttelsen af ofre anerkender en dom afsagt i en anden medlemsstat, hvorved der idømmes betinget straf eller pålægges alternativ sanktion, fører tilsyn med sådanne domme inden for rammerne af sine beføjelser samt træffer alle øvrige afgørelser i forbindelse hermed. Forslaget vurderes ikke at være i strid med nærhedsprincippet. Forslaget vurderes at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser, hvorimod det ikke vurderes at ville have statsfinansielle konsekvenser af betydning. Forslaget er fremlagt af Tyskland og Frankrig. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side finder man på nuværende tidspunkt – hvor den igangsatte høring ikke er afsluttet – ikke at burde tage endelig stilling til de spørgsmål, som forslaget rejser. Man er dog umiddelbart positiv over for udviklingen af et EU-instrument på området.

1. Baggrund

Det Europæiske Råd godkendte på sit møde i Tampere den 15.-16. oktober 1999 princippet om gensidig anerkendelse, der skal være hjørnestenen i det retlige samarbejde inden for EU på bl.a. det strafferetlige område.

Dette blev bekræftet i Haag-programmet, som blev vedtaget af Det Europæiske Råd den 5. november 2004.

Rådet vedtog den 29. november 2000 i overensstemmelse med konklusionerne fra Tampere et program for foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager. Rådet gik i den forbindelse ind for et samarbejde med hensyn til betingede domme og prøveløsladelser (foranstaltning 23).

Med henvisning hertil har Tyskland og Frankrig den 15. januar 2007 fremlagt et forslag til en rammeafgørelse om anerkendelse af og tilsyn med betingede straffe og alternative sanktioner.

2. Forslagets indhold

Forslaget til rammeafgørelse er fremlagt under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union, særligt artikel 31, stk. 1, litra a og c, og artikel 34, stk. 2, litra b. Det følger af artikel 31, stk. 1, litra a og c, at fælles handling vedrørende retligt samarbejde i kriminalsager bl.a. omfatter fremme og fremskyndelse af samarbejdet om retspleje og fuldbyrdelse af afgørelser mellem kompetente ministerier og retlige eller tilsvarende myndigheder i medlemsstaterne og sikring af forenelighed mellem medlemsstaternes gældende regler, i det omfang det er nødvendigt for at forbedre samarbejdet. Ifølge artikel 34, stk. 2, litra b, kan Rådet med henblik på at bidrage til opfyldelse af Unionens målsætninger på initiativ af en medlemsstat eller Kommissionen vedtage rammeafgørelser om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Hovedelementerne i forslaget er følgende:

- En medlemsstat, i hvilken der er afsagt en dom (domsstaten), kan fremsende dommen til en anden medlemsstat (fuldbyrdesstaten), hvor den domfældte har lovligt ophold, med henblik på anerkendelse af og overtagelse af tilsynet med visse vilkår og alternative sanktioner samt med henblik på, at der træffes alle øvrige afgørelser i forbindelse hermed.

Omfattet af begrebet "dom" er:

- "Betinget straf", hvorved forstås en frihedsstraf eller frihedsberøvende foranstaltning, hvis fuldbyrdelse helt eller delvis udsættes på visse betingelser ved domfældelsen, eller helt eller delvis udsættes på visse betingelser efter afsoning af en del af frihedsstraffen (dvs. prøveløsladelse).
- "Alternativ sanktion", som omfatter vilkår, der idømmes som selvstændig straf, og som ikke er en frihedsstraf, frihedsberøvende foranstaltning eller bødestraf.
- "Betinget dom", hvorved forstås en afgørelse om, at "fastsættelsen af en straf eller anden sikkerhedsforanstaltning udsættes på betingelse af, at et eller flere vilkår overholdes.

- En ”dom” kan alene fremsendes (med henblik på anerkendelse og overtagelse af tilsynet med vilkår og alternative sanktioner), hvis dommen indeholder et eller flere nærmere angivne påbud, såsom f.eks. domfældtes pligt til at meddele de kompetente myndigheder i fuldbyrdesstaten enhver adresseændring, påbud med hensyn til livsførelse mv., meldepligt, kontakt- og opholdsforbud, vilkår med hensyn til skadesgodtgørelse, samfundstjeneste, tilknytning af en tilsynsførende samt læge- eller afvænningsbehandling.

Den enkelte medlemsstat kan herudover angive yderligere vilkår, som den er rede til at føre tilsyn med. Hermed kan der bl.a. tages hensyn til særlige forhold som f.eks. et allerede eksisterende samarbejde mellem nabostater.

- Fuldbyrdesstaten er som udgangspunkt forpligtet til at anerkende dommen og omgående træffe alle nødvendige foranstaltninger til at føre tilsyn med vilkårene og de alternative sanktioner (uden mulighed for at foretage en prøvelse af, om det vil være foreneligt med national ret).

For at gøre det lettere for fuldbyrdesstaten at overtage tilsynet med vilkårene, åbner forslaget mulighed for at tilpasse de vilkår eller alternative sanktioner, der er fastsat i dommen, til fuldbyrdesstatens lovgivning. Det afgørende er i den forbindelse vilkårets uforenelighed på grund af dets art eller varighed. Det tilpassede vilkår eller den tilpassede sanktion skal så vidt muligt svare til det vilkår eller den sanktion, der er pålagt i domsstaten, og må ikke indebære en skærpelse. I forbindelse med tilpasningen af en i domsstaten afsagt dom, skal der ske høring af domsstaten.

- Fuldbyrdesstaten kan ikke stille krav om dobbelt strafbarhed med hensyn til visse anførte forbrydelser svarende til dem, der er indeholdt i den såkaldte ”positiv-liste” i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre.
- Fuldbyrdesstaten kan benytte sig af en række grunde til at afslå at anerkende dommen og overtage tilsynet med vilkårene og de alternative sanktioner.

De pågældende afslagsgrunde svarer i vidt omfang til de grunde til afslag, der allerede findes i andre rammeafgørelser. Det kan særligt nævnes, at afslagsgrundene bl.a. vedrører tilfælde, hvor dommen omfatter lægebehandling eller anden terapeutisk behandling, som der – trods de ovennævnte tilpasningsmuligheder – ikke kan føres tilsyn med i overensstemmelse med fuldbyrdesstatens retssystem eller sundhedsvæsen, samt tilfælde, hvor de involverede judicielle myndigheder ikke kan nå til enighed om tilpasningen af vilkårene eller de alternative sanktioner.

- Fuldbyrdelesstatens lovgivning finder anvendelse på tilsynet med vilkår og alternative sanktioner.
- Det er som udgangspunkt fuldbyrdelesstaten, der ved anvendelse af egen national lovgivning træffer alle videre afgørelser i forbindelse med den betingede straf eller de alternative sanktioner. Det gælder f.eks. efterfølgende ændring af vilkårene, tilbagekaldelse af strafudsættelsen, strafudmåling i tilfælde, hvor dette ikke er sket i domsstaten, eller strafbortfald.

Domsstaten kan dog – for så vidt angår betingede domme uden straffastsættelse – forbeholde sig kompetencen med hensyn til alle videre afgørelser, således at dens lovgivning fortsat finder anvendelse på alle dommens øvrige følger. Sådanne tilfælde, hvor den domfældte kun er fundet skyldig, men hvor der endnu ikke er fastsat en straf, kan således begrunde, at domsstaten selv får mulighed for at træffe afgørelse om den konkrete straf.

En medlemsstat kan ved gennemførelsen af rammeafgørelsen meddele, at den som fuldbyrdelesstat forbeholder sig ret til i individuelle tilfælde at afslå at overtage kompetencen til at træffe alle videre afgørelser i forbindelse med den betingede straf eller de alternative sanktioner. Dette vil bl.a. kunne være tilfældet i de situationer, hvor der ikke er tale om et strafbart forhold efter fuldbyrdelesstatens lovgivning.

- Fuldbyrdelesstaten skal underrette domsstaten om det videre forløb af tilsynet (dvs. enhver afgørelse, der træffes med hensyn til ændring af vilkårene eller den alternative sanktion mv.)

Domsstaten underretter fuldbyrdelesstaten om ethvert forhold eller enhver oplysning, som efter domsstatens opfattelse kunne føre til tilbagekaldelse af strafudsættelsen eller en ændring af vilkårene eller den alternative sanktion.

Hvis domsstaten undtagelsesvis har bevaret kompetencen med hensyn til alle videre afgørelser i sagen, skal fuldbyrdelesstaten underrette domsstaten om dels enhver overtrædelse af et vilkår eller en alternativ sanktion, dels om andre oplysninger, der eventuelt kan foranledige domsstaten til at træffe en ny afgørelse.

Domsstaten skal i tilfælde af en afgørelse om strafudmåling eller tilbagekaldelse af strafudsættelsen forinden høre den domfældte.

Domsstaten skal straks underrette fuldbyrdelesstaten om trufne afgørelser, som er afgørende for tilsynet med vilkårene, så fuldbyrdelesstaten kan drage de nødvendige konsekvenser heraf. Fuldbyrdelesstaten skal herefter enten fuldbyrde de ændrede vilkår eller bringe dem til ophør. Ved strafudmåling eller tilbagekaldelse af strafudsættelsen meddeler domsstatens

kompetente myndighed, om den har til hensigt også at anmode fuldbyrdelsesstaten om at overtage fuldbyrdelsen af frihedsstraffen eller den frihedsberøvende foranstaltning i henhold til rammeafgørelsen om den europæiske fuldbyrdelsesordre, eller om den vil anmode om udlevering af den domfældte i henhold til rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre.

- Både domsstaten og fuldbyrdelsesstaten har ret til at indrømme amnesti eller benådning.

Det fremlagte forslag indeholder herudover bestemmelser om rammeafgørelsens formål og anvendelsesområde, om pligt til at respektere grundlæggende rettigheder, om hvilke myndigheder der kan udpeges som kompetente myndigheder i henholdsvis domsstaten og fuldbyrdelsesstaten, om proceduren for fremsendelse af dommen og attesten, om afgørelse om overtagelse og frister, om tilfælde, hvor den domfældte tager lovligt, sædvanligt ophold i en anden medlemsstat, samt om regler vedrørende sprog, omkostninger, forholdet til andre aftaler og ordninger, gennemførelse og ikrafttræden.

Der henvises i øvrigt nærmere til forslaget til rammeafgørelse og de ledsagende bemærkninger.

3. Gældende ret

3.1. Overførelse af tilsynet med betingede domme, prøveløsladelse og alternative sanktioner

3.1.1. Der er ikke i dansk ret hjemmel til, at danske myndigheder anerkender og overtager tilsynet med personer (med lovligt ophold her i landet), som i de øvrige EU-medlemslande er idømt en betinget dom eller er blevet prøveløsladt.

Det bemærkes herved, at Danmark ikke har tiltrådt Europarådets konvention af 30. november 1964 om tilsynet med betinget dømte og betinget løsladte lovovertrædere, der trådte i kraft i 1975. Konventionen, der hidtil kun er ratificeret af 12 EU-medlemslande, har vist sig at være besværlig at anvende i praksis.

3.1.2. Hvad angår samarbejdet på området i nordiske regi, sker overførelse af tilsynet med betingede domme og prøveløsladelse i henhold til lov nr. 214 af 31. maj 1963 om samarbejde mellem Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf mv. med senere ændringer.

a. Reglerne om betingede domme fremgår af lovens kapitel 3.

Heraf følger, at der her i landet kan anordnes tilsyn med personer, der i henhold til en i Finland, Island, Norge eller Sverige afsagt betinget dom eller dom til samfundstjeneste skal undergives tilsyn, jf. lovens § 7.

Ifølge lovens § 8 finder straffelovens regler om betingede domme i så fald tilsvarende anvendelse. Træffer retten bestemmelse om fuldbyrdelse af en i den betingede dom eller i dommen til samfundstjeneste fastsat straf, skal denne omsættes til en fængselsstraf af samme varighed. Såfremt omstændighederne taler derfor, kan anklagemyndigheden eller retten overlade til vedkommende myndighed i domslandet at træffe afgørelse i sager, hvor der er spørgsmål om ændring af en betinget dom eller en dom til samfundstjeneste.

Såfremt en person, der i Finland, Island, Norge eller Sverige er idømt en betinget dom eller en dom til samfundstjeneste, her i landet dømmes for strafbart forhold, kan retten, selv om der ikke er anordnet tilsyn efter lovens § 7, i overensstemmelse med straffelovens regler om betingede domme træffe afgørelse om, at der skal fastsættes ubetinget straf for forhold, der er omfattet af den betingede dom eller af dommen til samfundstjeneste. jf. lovens § 9.

Ifølge lovens § 10 kan tilsyn og andre foranstaltninger, hvorom der er truffet bestemmelse ved betinget dom, der er afsagt her i landet, iværksættes i Finland, Island, Norge eller Sverige. Er tilsynet med en betinget dømt overført til myndighederne i Finland, Island, Norge eller Sverige, finder straffelovens regler om betingede domme kun anvendelse, såfremt han her i landet dømmes for strafbart forhold eller myndighederne i et af de nævnte lande overlader til dansk domstol at træffe afgørelse om ændring af den betingede dom. Såfremt myndighederne i det land, til hvilket tilsynet er overført, træffer bestemmelse om forlængelse af prøvetiden eller om ændring af andre i dommen fastsatte vilkår, har denne bestemmelse virkning her i landet.

Ifølge lovens § 11 har en i Finland, Island, Norge eller Sverige truffet afgørelse om fuldbyrdelse af straf for et forhold, der er omfattet af en her i landet afsagt betinget dom, samme virkning som en tilsvarende afgørelse truffet efter straffelovens regler. Såfremt en person, der er betinget dømt her i landet, i Finland, Island, Norge eller Sverige dømmes for strafbart forhold begået i prøvetiden, uden at der ved dommen tages stilling til spørgsmålet om ændring af den betingede dom, finder straffelovens § 60 eller § 66 tilsvarende anvendelse.

b. Reglerne om prøveløsladelse fremgår af lovens kapitel 4.

Personer, der er prøveløsladt efter udståelse af fængsel eller tugthus i Finland, fængsel i Island eller Norge eller fængsel eller strafarbejde i Sverige, kan undergives tilsyn her i landet, jf. lovens § 12.

Når der er anordnet tilsyn efter lovens § 12, finder straffelovens regler om personer, der er prøveløsladt fra fængsel, tilsvarende anvendelse, jf. lovens § 13. Såfremt omstændighederne taler derfor, kan justitsministeren ophæve et eller flere vilkår eller ændre dem til andre så vidt muligt

tilsvarende vilkår. Træffer justitsministeren bestemmelse om fuldbyrdelse af reststraffen, skal denne omsættes til en fængselsstraf af samme varighed. Såfremt omstændighederne taler derfor, kan det overlades til vedkommende myndighed i det land, hvor prøveløsladelse har fundet sted, at træffe afgørelse i sager angående overtrædelse af vilkårene for prøveløsladelse.

Såfremt en person, der i Finland, Island, Norge eller Sverige er prøveløsladt, i prøvetiden begår strafbart forhold, som pådømmes her i landet, kan der ifølge lovens § 14, selv om der ikke er anordnet tilsyn efter § 12, i overensstemmelse med straffelovens regler om prøveløsladelse træffes afgørelse om, at genindsættelse skal finde sted.

Ifølge lovens § 15 kan personer, der her i landet prøveløslades efter udståelse af fængselsstraf, undergives tilsyn i Finland, Island, Norge eller Sverige. Er tilsynet med en prøveløsladt overført til myndighederne i Finland, Island, Norge eller Sverige, finder straffelovens regler om overtrædelse af vilkårene for prøveløsladelse kun anvendelse, såfremt han her i landet findes skyldig i strafbart forhold, eller myndighederne i tilsynslandet overlader til den danske justitsminister at træffe afgørelse vedrørende andre overtrædelser af vilkårene. Såfremt myndighederne i det land, til hvilket tilsynet er overført, træffer bestemmelse om ændring af de for prøveløsladelsen fastsatte vilkår, har denne bestemmelse virkning her i landet.

En i Finland, Island, Norge eller Sverige truffet afgørelse om genindsættelse af en person, der er prøveløsladt her i landet, har samme virkning som en tilsvarende afgørelse truffet efter straffelovens regler, jf. lovens § 16.

3.2. Dansk rets materielle bestemmelser om betingede domme mv.

3.2.1. Reglerne om betingede domme fremgår af straffelovens kapitel 7 (§§ 56-61 a).

Heraf følger, at straffastsættelsen kan udsættes og bortfalde efter en prøvetid, hvis retten finder det upåkrævet, at straf kommer til fuldbyrdelse (betinget dom uden straffastsættelse). Hvis retten anser det for mere formålstjenligt, kan straffen fastsættes, og fuldbyrdelsen udsættes med bortfald ved udløbet af prøvetiden (betinget dom med straffastsættelse). Udsættelsen betinges af, at den dømte ikke begår strafbart forhold i en prøvetid, der som hovedregel maksimalt kan fastsættes til 3 år. Der henvises til straffelovens § 56.

Hvis retten finder, at anvendelse af ubetinget fængselsstraf er påkrævet, men oplysningerne om tiltaltes personlige forhold taler for anvendelse af betinget dom, kan retten bestemme, at en del af den forskyldte straf, dog højst 6 måneder, skal fuldbyrdes, mens dommen i øvrigt gøres betinget (kombinationsdom), jf. straffelovens § 58.

Ifølge straffelovens § 57 kan det fastsættes som vilkår for udsættelsen, at den pågældende i hele prøvetiden eller en del af denne undergives tilsyn af kriminalforsorgen. Endvidere kan retten fastsætte andre vilkår, som findes formålstjenlige, herunder at den dømte

- overholder særlige bestemmelser vedrørende opholdssted, arbejde, uddannelse, anvendelse af fritid eller samkvem med bestemte personer,
- tager ophold i egnet hjem eller institution; for sådant ophold fastsættes ved dommen en længstetid, der i almindelighed ikke kan overstige 1 år,
- afholder sig fra misbrug af alkohol, narkotika eller lignende medikamenter,
- underkaster sig afvænningsbehandling for misbrug af alkohol, narkotika eller lignende medikamenter, om fornødent på hospital eller i særlig institution,
- underkaster sig en struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling af mindst et års varighed,
- underkaster sig psykiatrisk behandling, om fornødent på hospital,
- retter sig efter tilsynsmyndighedens bestemmelser om indskrænkninger i rådigheden over indtægter og formue og om opfyldelse af økonomiske forpligtelser,
- betaler erstatning for tab, der er forvoldt ved lovovertrædelsen,
- efter kommunens afgørelse undergives foranstaltninger efter § 40 i lov om social service, eventuelt af nærmere angiven art, og efterkommer de forskrifter, kommunen meddeler den pågældende. Der er tale om foranstaltninger over for børn og unge, f.eks. familiebehandling og udpegning af en fast kontaktperson.

Ifølge straffelovens § 59 kan vilkårene senere ændres eller ophæves ved retskendelse efter anmodning fra anklagemyndigheden eller den dømte.

Hvis den dømte overtræder vilkårene for en betinget dom, kan retten i medfør af straffelovens § 60 tildele advarsel, ved kendelse ændre vilkårene og forlænge prøvetiden inden for den fastsatte længstetid, ved dom fastsætte straf eller anden retsfølge for den begåede lovovertrædelse eller - hvis straf er fastsat i den betingede dom - træffe afgørelse om fuldbyrdelse af denne straf.

Begår den dømte nyt strafbart forhold i prøvetiden, og foretages der inden dennes udløb rettergangsskridt, hvorved den pågældende sigtes for forholdet, fastsætter retten i medfør af straffelovens § 61 en ubetinget straf eller anden retsfølge for dette forhold og den tidligere pådømte lovovertrædelse. Når omstændighederne taler derfor, kan retten i stedet idømme ubetinget straf alene for det nye forhold, eventuelt i forbindelse med en ændring af vilkårene i den betingede dom, eller afsige ny betinget dom vedrørende begge lovovertrædelser eller alene for det nye forhold i overensstemmelse med reglerne om betingede domme eller reglerne om samfundstjeneste.

Herudover kan der, hvis den pågældende findes egnet hertil, afsiges betinget dom med vilkår om samfundstjeneste. Reglerne om samfundstjeneste findes i straffelovens kapitel 8 (§§ 62-67).

Hvis den dømte overtræder vilkårene i en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, kan retten i medfør af straffelovens § 66 træffe afgørelse om ubetinget fængselsstraf for den begåede lovovertrædelse, eller bestemme at betinget dom skal opretholdes, eventuelt i forbindelse med en forlængelse af længstetiden for samfundstjeneste og af prøvetiden.

Straffelovens § 61 finder tilsvarende anvendelse for så vidt angår betingede domme med vilkår om samfundstjeneste, jf. straffelovens § 67.

Der findes i øvrigt regler om gennemførelse af betingede domme i straffuldbyrdslovens kapitel 17-18 og i administrative forskrifter udstedt i henhold hertil.

3.2.2. Reglerne om prøveløsladelse fremgår af straffelovens kapitel 6 (§§ 38-42).

Heraf følger, at når to tredjedele af straffetiden, dog mindst 2 måneder, er udstået, afgør justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, om den dømte skal løslades på prøve. Prøveløsladelse kan ske tidligere, når særlige omstændigheder taler derfor, og den dømte har udstået halvdelen af straffetiden, dog mindst 2 måneder. Der henvises til straffelovens § 38, som også fastsætter, i hvilke tilfælde der ikke kan blive tale om prøveløsladelse. Ifølge straffelovens § 39 betinges løsladelse af, at den pågældende ikke begår strafbart forhold i en prøvetid, der som hovedregel maksimalt kan fastsættes til 3 år. Det kan fastsættes som vilkår for prøveløsladelsen, at den dømte i hele prøvetiden eller en del af denne undergives tilsyn af kriminalforsorgen. Endvidere kan der fastsættes de samme vilkår som for betingede domme, jf. straffelovens § 57.

Af straffelovens § 40 a fremgår det endvidere, at når halvdelen af straffetiden, dog mindst 4 måneder, er udstået, kan justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, ud over i de i § 38, stk. 2, nævnte tilfælde beslutte, at den dømte skal prøveløslades, hvis hensynet til retshåndhævelsen skønnes ikke at tale imod det, og hvis den dømte har ydet en særlig indsats for ikke på ny at begå kriminalitet, herunder ved at deltage i behandlings- eller uddannelsesforløb, eller den dømtes forhold taler derfor. Løsladelse betinges af, at den dømte ikke begår strafbart forhold i en prøvetid, der som hovedregel maksimalt kan fastsættes til 3 år. Det fastsættes som vilkår for prøveløsladelsen, at den dømte undergives tilsyn af kriminalforsorgen indtil det tidspunkt, hvor der er forløbet to tredjedele af straffetiden. Herefter kan tilsynsperioden forlænges. Som vilkår for prøveløsladelse efter straffelovens § 40 a, stk. 1, nr. 1, kan det fastsættes, at den dømte skal udføre ulønnet samfundstjeneste. Som vilkår for prøveløsladelse efter straffelovens § 40 a, stk. 1, nr. 2, fastsættes, at den dømte skal udføre ulønnet samfundstjeneste. Vilkår om samfundstjeneste kan som udgangspunkt ikke udstrækkes ud over to tredjedele af straffetiden. Endvidere kan der fastsættes de samme vilkår som for betingede domme.

Det er generelt en forudsætning for prøveløsladelse, at den dømtes forhold ikke gør løsladelse utilrådelig, at der er sikret den dømte passende ophold og arbejde eller andet underhold, samt at den dømte erklærer at ville overholde de fastsatte vilkår, jf. straffelovens § 38, stk. 5, og § 40 a, stk. 6.

Begår den prøveløsladte nyt strafbart forhold i prøvetiden, og foretages der inden dennes udløb rettergangsskridt, hvorved han sigtes for forholdet, ligestilles reststraffen med en betinget dom, og retten træffer afgørelse i overensstemmelse med reglerne herom. Overtræder den prøveløsladte i øvrigt de fastsatte vilkår, kan justitsministeren tildele advarsel, ændre vilkårene og forlænge prøvetiden eller under særlige omstændigheder bestemme, at den prøveløsladte skal indsættes til udståelse af reststraffen. Der henvises til straffelovens § 40 og § 40 a, stk. 7.

Der gælder særlige regler om prøveløsladelse af livstidsstraffede, jf. straffelovens §§ 41-43.

Der findes i øvrigt regler om prøveløsladelse i straffuldbyrdelseslovens kapitel 14 og i administrative forskrifter udstedt i henhold hertil.

3.2.3. Der findes regler i retsplejelovens §§ 722-723 om tiltalefrafald med vilkår, som skal godkendes af retten.

3.2.4. Hvis en person, der på gerningstidspunktet ikke var fyldt 18 år, har begået grovere personfarlig kriminalitet, kan retten bestemme, at den pågældende (i stedet for en ubetinget straf) skal undergives en struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling af 2 års varighed, hvis det må anses for formålstjenligt for at forebygge yderligere lovovertrædelser (ungdomssanktion). Retten kan give den dømte pålæg svarende til de vilkår, der kan fastsættes for betingede domme. Længstetiden for ophold i døgninstitution eller godkendt opholdssted er 1 år og 6 måneder, heraf højst 12 måneder i en sikret afdeling på en døgninstitution for børn og unge. Begår den pågældende ny kriminalitet, kan retten i stedet for at idømme straf forlænge foranstaltningen, herunder længstetiderne med indtil 6 måneder. Der henvises til straffelovens § 74 a.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

4.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget til rammeafgørelse vurderes i dets nuværende form at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Efter dansk ret er der - når der bortses fra den nordiske ordning, jf. ovenfor under pkt. 3.1.2. - ikke mulighed for at anerkende og overtage tilsynet med vilkår i tilknytning til betingede domme og alternative sanktioner. Et sådant lovgrundlag må således tilvejebringes.

Forslaget til rammeafgørelse vil betyde, at medlemsstaterne – medmindre der foreligger en afslagsgrund – forpligtes til (som fuldbyrdelsesstat) at føre tilsyn med den domfældte. Inden for den såkaldte positiv-liste vil der ikke kunne stilles krav om, at det forhold, som dommen vedrører, også er strafbart efter national ret (dobbel strafbarhed).

Der vurderes i øvrigt at være behov for – inden for rammerne af rammeafgørelsen – at fastsætte nærmere bestemmelser vedrørende bl.a. procedurereglerne i forslaget. Det er også muligt, at der må fastsættes nærmere regler om de implicerede myndigheders forpligtelser i forbindelse med, at der – i tilfælde af vilkårsovertrædelse – må træffes afgørelse om betydningen heraf.

4.2. Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget til rammeafgørelse vurderes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser af betydning.

5. Høring

Forslaget til rammeafgørelse er sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, præsidenterne for samtlige byretter, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Foreningen af offentlige anklagere, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Dansk Retspolitisk Forening, Amnesty International, Institut for Menneskerettigheder og Retssikkerhedsfonden.

Justitsministeriet har fastsat høringsfristen til den 27. marts 2007.

6. Nærhedsprincippet

Forslagsstillerne har anført følgende vedrørende nærhedsprincippet:

“Et andet middel end en rammeafgørelse til at regulere det grænseoverskridende EU-samarbejde om bistand i forbindelse med betingede domme forekommer utilstrækkeligt. Medlemsstaterne kan navnlig ikke hver for sig fastsætte passende og indbyrdes

afstemte ordninger. Det mål, der tilstræbes med udkastet, kan kun nås ved hjælp af en rammeafgørelse.“

Regeringens foreløbige vurdering er, at forslaget ikke kan anses for at stride mod nærhedsprincippet, da formålet med forslaget som nævnt er at sikre, at der mellem medlemsstaterne kan ske gensidig anerkendelse af fuldbyrdelse af domme, hvorved der idømmes betinget straf eller alternative sanktioner.

7. Andre medlemsstaters kendte holdninger

Forslaget er fremlagt af Tyskland og Frankrig. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget.

8. Foreløbig dansk holdning

Fra dansk side finder man på nuværende tidspunkt – hvor den igangsatte høring ikke er afsluttet – ikke at burde tage endelig stilling til de spørgsmål, som forslaget rejser. Man er dog umiddelbart positiv over for udviklingen af et EU-instrument på området.

9. Orientering af andre af Folketingets udvalg

Grundnotatet om forslaget til rammeafgørelse om anerkendelse af og tilsyn med betingede straffe og alternative sanktioner sendes – ud over til Folketingets Europaudvalg – også til Folketingets Retsudvalg.